

Schriftelijke verklaring van [] [] Betreft: *Belastingdien en Toeslagen in de periode van 1 september 2011 tot 30 november 2018. Opgericht op 9 november 2020, ten behoeve van de parlementaire onderzoekingscommissie Kinderopvangtoeslag. Het verhoor staat gepland op 18 november 2020.*

Ik betreur het dat veel ouders in de problemen zijn geraakt als gevolg van het terugvorderen van Kinderopvangtoeslag. Het ging daarbij vaak om zette bedragen, bedragen die ouders moeilijk dan wel niet konden opbrengen. Hierdoor zijn hun schulden in een oecologische financiële positie gekomen en hebben hun levensstijl moeten aanpassen of - erger - zijn in armoede geraakt. Het is goed dat het parlement op zoek is naar waarheidsvinding, want een dergelijk pijnlijke causus – juist voor burgers die een bijdrage nodig hebben in de kosten voor levensonderhoud – mag zich niet herhalen.

In deze verklaring wil ik ingaan op de bredere context waarbinnen Belastingdien en Toeslagen vanaf de start op de eerste, om dat ik het van belang acht te schetsen wat die context betekende voor de uitvoering van het werk. Wellicht werpt dit ook enig licht op de vraag of er niet al eerder maatregelen genomen hadden kunnen worden om de genoemde ingrijpende gevolgen (deels) te voorkomen.

Het kabinet-Balkenende II (2003-2006) besloot het uitkeren van inkomensafhankelijke toeslagen door de Belastingdienst te laten uitvoeren. Een belangrijke reden om de Belastingdienst deze taak te laten uitvoeren was het gegeven dat de Belastingdienst goed was in het uitvoeren van massale processen. Dat het uitkeren van toeslagen een massaal proces is, moge blijken uit het feit dat iedere maand 6-8 miljoen betalingen worden gedaan, waarbij jaarlijks circa 250.000 mutaties op lopende toeslagen worden verwerkt.

De Adviescommissie Uitvoering Toeslagen (voorwaarde die als volgt:
"Toeslagen is ontstaan om vanaf het begin gebaseerd rond de behoefte aan een uitvoerend apparaat dat in staat moet zijn om miljoenen beschikbare per jaar vast te stellen en te wijzigen - naar huidige stand - de huidige betaling (99,9 procent) van ca. 12,7 miljard toeslagen aan ca. 2,6 mln. huishoudens te verspreiden."

Twee uitgangspunten in het toelagenstelsel zijn van belang als context te kennen:

- De eerste betreft het uitgangspunt van de eigen verantwoordelijkheid van de burger, zoals die ook tot uitdrukking is gekomen in de Algemene wet inkomensafhankelijke regelingen (Awi).¹
- Het tweede uitgangspunt – dat voor het beleidsstelsel en SZW steeds heel belangrijk is geweest – is dat er niet zo iets staat als gratis kinderopvang: altijd dient er een eigen bijdrage door toelagouders betaald te worden in de kosten voor de kinderopvang.²

Periode 2006 - 2011

Voor de uitvoering van een massaal gegevensverwerkend proces, zoals dat van de inkomensafhankelijke toeslagen, is een gedegen automatisering in de huidige tijd een vereiste. Het is juist die automatisering die Toeslagen vanaf de start ernstige problemen opleefde. De eerste jaren haperde de (tijds) uitbetaling van toeslagen en in de parlementaire geschiedenis terug te lezen dat dat leidde tot veel druk op de organisatie en vooral de voorschotbetalingen goed vorm te geven. Op die tijds uitbetaling werd dan ook fors gestuurd. Het lijkt erop dat in die jaren ook in het parlement verschillende aandacht uitging naar een goed ingetocht toezicht op een grote uitgaande geldstroom vanuit de Rijksoverheid.
De Algemene Rekenkamer sprak in de jaren vanaf 2006 tot 2010 van een volkomen onbegrip, waarbij in 2006 en 2007 zelfs sprake was van ernstige overloopt en onbegrip. Over het jaar 2006 stelde de Algemene Rekenkamer vast dat over 11% van de voorschotbetalingen kinderopvangtoeslag onterechter bestond over de rechten eijndheid.

Al snel na de start werd in 2007 het besluit genomen om een nieuw ICT-systeem te gaan bouwen. De bestaande systemen waren niet geschikt om de hoge mutatiegraad in de lopende toelagen te verwerken en administratief toezicht uit te voeren op de voorschottoekenningen. Dit betekende dat de aanvragen van toelagerechtigheden in die jaren *grootendeels pas gecontroleerd* konden worden bij de definitieve toekenning van het toelagerecht. Een groot deel van de toelagerechtigden werd vervolgens geconfronteerd met terugbetalingsverplichtingen. Deels door de moeilijkheid van het goed schatten van het jaarinkomen en het goed doorgeven van het aantaluren kinderopvang, maar ook doordat uitvoering van toezicht last in het proces plaats had. De werkvoorraden liepen in de eerste jaren in bijna alle processen fors op. Het definitief maken van een bevoorschotting gebeurde vaak pas in het derde jaar na de voorschotbetalingen. Toelagen waren bang niet overleven.

Intussen werden ook in Nederland de gevolgen van de Kredietcrisis uit 2009 voelbaar. Economisch ging het steeds meer mensen niet langer voor de wind. Dit resulteerde in een andere tijdgeest, waarin fraude en misbruik van sociale voorzieningen in de maatschappij meer aandacht kregen en de tolerantiegrenslager kwam te liggen⁷³. Ook de signalen dat er gefraudeerd werd met inkomensafhankelijke toelagen werden vanaf 2010 steeds sterker. Eindelijk de maatschappelijke en parlementaire roep om dat te stoppen.

Periode 2011 - 2013

Toen ik in 2011 aantrad als [] prof ik een organisatie aan met grote achterstanden in de werkprocessen. Het uitbetalen van de voorschotten was inmiddels een beheerst proces geworden, maar toezicht kon in de fase van voorschottoekenning niet de automatiseringssystemen van dat moment niet uitgevoerd worden.

De kern van mijn opdracht die ik van mijn [] kreeg, was tweeledig:

- Ervoor zorgen dat de implementatie van het nieuwe automatische toelagerechtsysteem Toelagerechtsysteem (TVS) behenst zou verlopen.
- Ervoor zorgen dat het toezicht beter ingericht werd, waarbij het toezicht zich niet langer zou concentreren in de fase van definitieve toekenning van het toelagerecht, maar zich vooral zou richten op de voorkant van het proces, de toekenningfase van het voorschot.

Eind 2011 werd het nieuwe toelagerechtsysteem (TVS) in gebruik genomen. Een ICT-systeem, dat de tegemoetkoming van het Kindergebonden Budget, de Huurtoelag, de Zorgtoelagen en de Kinderopvangtoelag geïntegreerd geautomatiseerd kon ondersteunen. Een ICT-systeem met circa 15.000 functiepunten waarvan meer dan 1000 in de veldwerkdienst Toelagen, de Deelstaatssecretariaat en de Centrale Administratie opgeleid dienden te worden. De implementatie van TVS heeft in de periode 2011 tot en met 2013 veel in poort gehad op de organisatie en medewerkers van Toelagen. Dit is een succesvolle implementatie geweest, waardoor de Algemene Rekenkamer mede door de ingebruikname van TVS constateerde dat er vanaf 2011⁷⁴ geen omlokkingen meer waren in de bedrijfsvoering van Toelagen.

Op het gebied van toezicht werd in 2011 onder voorzitterschap van AED-TOPCO consult een interdepartementale werkgroep *Franchiseijding Toelageninstelling* informeel werd *gesproken over een NRO (niet-NRO)*. Er werd *geconcludeerd dat er het nodige inbrengde aan de toezicht- en fraudeaanpak*. Toelagen heeft erop gewezen dat repressieve maatregelen alleen de boverkant van de handhavingsspiraal raken, en dat toezicht juist begint met een goede dienstverlening. Dit resulteerde in 2012 in een brief van de regering, die zowel aandacht besteedde aan de repressieve kant van de preventieve kant van het voorkomen van misbruik.⁷⁵

Ondertussen was de juridische behandeling van een aantal casussen en gastouderbureaus⁷⁶ (0 GB) verder gegaan. Dit waren zaken die in de periode 2009-2011 aan het licht kwamen, waarbij in het verleden geen (volledige) eigen bijdrage door de ouders was betaald. Dit leidde volgens de wetgeving tot het volledig vervallen van het toelagerecht en daarmee tot forse terugbetalingen.

Dat leidde bij medewerkers en managers tot de vraag of er geen alternatieven waren; bijvoorbeeld alleen de eigen bijdrage vorderen of het toelagerecht neerwaarts bijstellen (proportionaliteit). Het volledig terugvorderen van de toelag had enorme impact op de ouders. Dat vonden wij vanuit B. Toelagen ongewenst. Ik heb deze problematieken et mijn [] en het [] fiscale zaken besproken en de vraag gesteld of dit niet anders kon. Mijn herinnering is dat dit is besproken met SZW maar dat dit niet heeft geleid tot aanpassing. Sterker nog, op 14 december 2012 deed de Afdeling bestuursrechtpraak van de Raad van State de uitspraak (J.N. RV 6777) dat de aanvraag van de kinderopvangtoelagen niet aantoonde dat hij de in de wetten komen te opgenomen kosten voor de gastouder, waarop de toelagen is gebaseerd, geheel heeft voldaan en dat er anders geen recht bestaat op de kinderopvangtoelagen. Hierin oordeelde de jurisprudentie vast verouderd. In die jaren deden vertegenwoordigers van gastouderbureaus nog met gratis kinderopvang. Ouders werden er niet op gewezen dat een harde vereiste is dat alle kosten voor de kinderopvang moeten zijn betaald, waardoor zowel het deel waarvoor toelagen is ontvangen als het deel dat de aanvrager zelf moet betalen (de eigen bijdrage) moeten zijn betaald. Tegen de praktijk dat gastouderbureaus kinderopvanginstellingen klanten lieten door geen eigen bijdrage in rekening te brengen, is Toelagen onder andere samen met BOKN in actie gekomen. Er werd voorlichting gegeven en bureaus afgeleid aan de betreffende bureaus om te waarschuwen dat ouders hun recht zouden verliezen als ze geen eigen bijdrage betaalden. Toch kwam dit nog regelmatig voor. De strikte wettoepassing op de ook op andere vereisten voor het verkrijgen van een toelagen. Wanneer niet aan alle vereisten werd voldaan, verviel het recht.

Zou bekend wordt de uitgaande geldtoekenning van de Rijksveiligheidsdienst en boordeld op de rechtmatigheid van de uitbetalingen. Ook Toelagen stond als uitvoerder (betaler) onder strikt toezicht van de ADR en ARK. De rechtmatigheid van de uitbetalingen wordt getoetst aan de hand van wet- en regelgeving. Hierbij worden gedurende het jaar steekproeven genomen uit de miljoenen toekenningen. Een post die in de steekproef valt, wordt beoordeeld op het feit of de geldende wet- en regelgeving door Toelagen juist is toegepast. De uitkomsten van de steekproeven worden uitgedrukt in percentages, waarbij de foutmarge aan 1 is. Een enkele fout wordt geïmponeerd over de massa van uitbetalingen, waardoor een groot bedrag aan uitbetaalde toelagen als onrechtmatig of onzeker kan worden aangemerkt. Deze context, een beleidsdepartement dat wetgeving maakt, een ADR die controleert op strikte uitvoering daarvan, zegt dat de werkprocessen bij Toelagen strak zijn ingeregeld met werkinstructies die geen ruimte laten voor andere interpretatie dan bedoeld. Vervolgens werd de strikte wettoepassing gesanctioneerd door de rechtpraak.

In 2013 speelde de zogeheten Bulgarenfraude. Daardoor ontstond grote maatschappelijke en politieke verantwoordelijkheid. De toelagenwetgeving moest aangevuld worden met de Wet aanpak fraude met fiscaliteit en toelagen. Zowel in de media en de Tweede Kamer werd de roep om een betere fraudeaanpak sterker. Dit werd ook besproken in het NU. Fraude en in mijn gesprek met de [] is er echter niet nog een eengestrijde fraudezaak opheffen. Hierdoor werd de druk op Toelagen en nu, dat werd iedere medewerker wel duidelijk. In die tijd bracht ook [] met secretaris. Wecker een bezoek aan Toelagen waar hij samen met de [] enkele kantelende medewerkers toespreekte: "Voor mij is de maat vol, voor jullie is de maat waarschijnlijk nog langer vol" en "We hebben een systeem gebouwd dat heel sociaal oogt, maar niet zo sociaal uitpakt. Het doet pijn als je ziet dat het door criminelen misbruikt wordt".

Periode 2014 - 2016

Om Toeslagen beter toe te rusten op de fraudeaanpak kreeg de Belastingdienst van de beleidsdepartementen toestemming om te investeren in personeeluitbreiding en ICT. Vanuit het Ministerie van Financiën is samen met de beleidsdepartementen een zogenaamd 'businesscase fraude' opgesteld, waarbij de kern was dat de beleidsdepartementen hun inzet en terugverdienszouden zien in het met uitbreiden van openbare aanvragen. Over deze businesscase heb ik 4 maandenlang gesproken met mijn [redacted]

Met deze extra gelden kon Toeslagen een honderdtal medewerkers gaan werven, op een totaal van 600 vaste medewerkers. Deze medewerkers zijn getraind ingezet vanaf 2014 en zo kwamen er nieuwe toezichters onder de naam Integral Subjeetgericht Toezicht (ISGT). Dit was een geleidelijk proces, omdat dit veel vroeger van het absorptieproces van de bestaande organisatie. Er waren in de jaren 2014 - 2016 nog steeds grote achterstanden in de bezwaarbehandeling. Er was veel werk aanbod en mede daardoor is het accent op het goed inrichten van werkprocessen en instructies naar achteren geschoven. De tijdige maandelijkse uitbetaling en afhandeling van risicovolle posities had de prioriteit, mede hierdoor werden de grote werkvoorraden eerst in 2016 weggevoerd.

Ondertussen stond het werk niet stil en waren er in 2014 veel fraude signalen. Voor de Kinderopvang speelden deze signalen zich vaak af bij de gastouderopvang. Vanuit toezicht een risicovolle groep, omdat de gastouderopvang zich vaak voordoet in families en een gemakkelijke mogelijkheid bestaat op samenwerking tussen vraagdeur, gastouder en GOB. Toeslagen werkte intussen aan de verdere ontwikkeling van een toezichtaanpak. Kern van de aanpak is het voorkomen van fouten, goede dienstverlening en adequate controles. In mei 2015 kent de Algemene Rekenkamer Toeslagen het predikaat 'best practice fraudeaanpak binnen de overheid' toe. Voor mij een bevestiging dat de opzet van de fraudeaanpak goed was

In augustus 2013 werd door de [redacted] Belastingen het Combineren Aanpak Facilitairen (CAF) opgericht met het oog op de opsporing van zogenaamde fraude en misbruik van toelagen en tegemoetkomingen en andere onwettelijke belastingen en omzetbelasting, inkomen en schenking en Levensverzekering. Het CAF-team heeft bij een gastouderbureau de administratieve gegevens van ca. 10 vraagdeuren beoordeeld en heeft 16 bezoeken afgelegd aan gastouders die bij het betreffende gastouderbureau waren aangesloten. Hieruit kwamen veel administratieve onregelmatigheden naar voren en het CAF-team deed deze omz. (beter bekend als CAF-11) onder de aandacht te brengen bij Toeslagen. Toeslagen maakte op grond van de recent in werking gestelde 'Wet aanpak fraude met fiscaal toelagen' - en meer in het bijzonder het gewijzigde artikel 23 van de Awbr - de voorschotbetalingen te moeten opschorten. Inmiddels, er waren zaken geconstateerd als ingeval de urenstaten voor feestdagen en 29 februari (terwijl dat jaar geen schrikkeljaar was), het afbreken van contracten en vrentaten, bij de gastouderbureau bleek soms dat de feitelijke opvang al was gestopt of dat er geen kinderen aanwezig waren.¹³ De groepsgewijze stopzetting van de voorschotbetaling zonder onderzoek naar de individuele situatie is een verkeerde werkwijze geweest van Toeslagen. Overigens bleek achteraf de stopzetting van het voorschot volgens de toen geldende wet- en regelgeving vaak terecht te zijn geweest. Het ADR-rapport Toeslaggerelateerd CAF-zaken¹⁴ concludeert dat bij 91% van de burgers (280 uit een populatie van 309) na uitvoerd onderzoek ten minste één toeslag terecht werd stopgezet, om dat het voorschot ten onrechte of tot een te hoog bedrag was verleend. Het opschorten van het voorschot werd niet toegepast om een toelagenschuld niet verder te laten oplopen. Vanaf juli 2016 - toen Toeslagen meer capaciteitsruimte kreeg in de productiviteit - heeft Toeslagen het al dan niet stopzetten van voorschotbetalingen te laten afhangen van onderzoek bij het individuele huishouden. Tot 8 maart 2017 heeft Toeslagen gemeend met de groepsgewijze opschorting van de voorschotbetaling een plausibel standpunt in te nemen. Eerst vanaf 8 maart 2017 is het Toeslagen goed duidelijk geworden dat het vanaf 2014 en in 2015 gevoerde beleid om te voorkomen dat de stopzetting op zijn minst toegepast.

Tegelijkertijd groeide binnen Toeslagen onder medewerkers en managers mit in toetsen ende met het ongemak over de hardheid van het volledig moeten voldoen van de eigen bijdrage en het volledig verliezen van het recht op kinderopvangtoeslag. Hoewel daar al eerder in 2011 over was gesproken, werd op 2 september 2014 op basis van signalen van de werkvloer en van teamleiders – door het MT van Toeslagen besloten om in daartoe aanleiding gevende gevallen de kinderopvangtoeslag proportioneel toe te passen. Hiermee wook ik met het MT af van het aangeboden advies van team Beleid en Valtechniek, dat zich baseerde op de wetgeving op verdraagende jurisprudentie.

Echter, Toeslagen verkeerde niet in de positie om zelf het beleid over de kinderopvangtoeslag om te passen. Toeslagen is voortvóór de van de wetgeving en bijbehorende jurisprudentie; de verantwoordelijkheid voor beleid en uitvoering waren nadrukkelijk gescheiden. Vanuit de achtergrond zijn twee notities aangeboden aan de toenmalige staatssecretaris van Financiën waarin een proportionele benadering van terugvergoeding van toeslagen werd voorgesteld. Ook werd de Staatssecretaris gewezen op de risico's van de 'alles-of-niets'-benadering in de regeling van de kinderopvangtoeslag en werd melding gemaakt van eerdere onbetijfelijke contacten met het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) over deze kwestie:

"Vanuit de Belastingdienst is bij SZW inmiddels meerdere malen aangegeven dat de regels met betrekking tot het terugverdienen van de gehele toeslag vanwege de eigen bijdrage niet is betaald, tot grote financiële problemen kunnen leiden bij ouders." ... en...

*"Indien de minister van SZW besluit de huidige regels met betrekking tot de eigen bijdrage te handhaven verzoek ik u contact op te nemen met uw collega's om de voorgestelde oplosingsrichting te bespreken."*¹⁰⁷

Een schriftelijk antwoord van de minister van SZW op deze notities heeft mij nooit bereikt, wel heeft de minister van SZW vervolgens op 5 februari 2015 als op 9 september 2015 in het Algemeen Overleg met de vaste commissie voor SZW bevestigd dat de ouders altijd een eigen bijdrage in de kosten voor kinderopvang moeten betalen en dat dit gekoppeld is aan het recht op toeslag:

"De kinderopvangtoeslag is een begunstiging in de kosten van het kind, vanuit de volledige kosten. Ouders moeten altijd een eigen bijdrage betalen. Alle ouders die kinderopvangtoeslag aanvragen, moeten op de hoogte zijn van de rechten en plichten die daarmee samenhangen en zijn daar zelf voor verantwoordelijk. De Belastingdienst is in voorkomende gevallen verplicht het huis doorgang te verduidelijken. Dat is ook bevestigd door de Raad van State."

Een teloope opmerking: Hoewel de economische gevolgen van de Kredietcrisis haar hoogtepunt in 2012 had bereikt en de economische weg omhoog weer gevonden was, bleef ook in 2015 de maatschappelijke en parlementaire roep om fraudebestrijding groot. Een voorbeeld hiervan is de uitnodiging en artikelentekst van RTI Nieuws in april 2015 en de parlementaire reactie hierop.¹⁰⁸

Naar aanleiding van diverse debatten in 2013 en 2016 maakte de Staatssecretaris van Financiën de positie van Belastingdienst Toeslagen helder: in het debat op 9 maart 2016:

"De Belastingdienst is een uitvoerder van de wet en heeft geen eigenstandige opvattingen over de wijze waarop iets zou moeten gebeuren. De Belastingdienst mag alleen wat van de wet mag en moet wat van de wet moet. Dat is maar goed ook, want als we een uitvoerder hadden die dingen zou doen die niet volgens de wet zijn, stonden de Kamerleden op hun achterste benen, haagen precies de toek is die zij moeten vertrekken."

Verder is het belangrijk – zo streekt het heidend in de wet – dat iedereen verplicht is om alle gegevens op te geven. Sterker nog, als je dat niet doet, heb je helemaal geen recht op toeslag. Daarnaast is iedereen verplicht om alle wijzigingen door te geven. Rondt men zich hier niet aan dan is de wet streng. Ten slotte is dit een terrein waar op wij zowel aan de Dienst Toeslagen als aan de Staatssecretaris geen enkele bewegingsvrijheid of discretionaire bevoegdheid hebben toegelend."¹⁰⁹

In de periode 2014 – 2016 richtte SZW zich op nieuwe wetgeving om o.a. de problematiek met hoge terugvorderingen op te lossen. SZW werkte aan een zogenaamd stelsel met directe financiering.

Periode 2017-2020

Na jaren van grote tekenvorraden en achterstanden in de bezwaarbehandeling werkte Toeslagen vanaf 2017 in de schijnlicht.

Met de uitspraak van de afdeling Bestuursrechtpraak van de Raad van State op 5 maart 2017 startte een tugset en de advocaat van de vragers bij het betreffende gasterbureau om een oplossing uit te werken conform de nieuwe rechtspraak. Vervolgens verscheen het rapport van de Nationale Ombudsman "geen powerplay, maar fair play" op 9 augustus 2017¹⁰⁴. De

[] van de Belastingdienst heeft schriftelijk gereageerd op dit rapport, waarbij hij aangaf op alle aanbevelingen opvolging te geven.¹⁰⁵ Gelukkig waren veel van de aanbevelingen al in 2016 – toen er wat meer ruimte kwam om tekorten naar de inrichting van werkprocessen – opgepakt.

Ook ik erken dat Toeslagen fouten heeft gemaakt:

- De bezwaarbehandeling heeft in heel veel gevallen te lang geduurd;
- De communicatie met toeslagouders over ontbrekende bewijsstukken had meer gespecificeerd moeten plaatsvinden. Vandaag de dag voorafschijf van bewijsstukken heeft Toeslagen het uitgangspunt van de Belastingdienst om uit te gaan van vertrouwens richting burgers en bedrijven teveel verlaten;
- Het groepsgewijs opschorten van de voorschotbetalingen zonder een individuele afweging te maken per toeslagouder zoals is voorgekomen in het jaar 2014 en mogelijk 2015 (vanaf juli 2016 is dit niet meer toegepast).

Ten slotte

Ik betreur het zeer dat ouders de dupe zijn geworden van de handhaving op de Wet Kinderopvang. Daar waar dat te wijten is aan fouten van Belastingdienst Toeslagen betreur ik dat in het bijzonder. Helaas schrijft de Adviescommissie uitvoering toeslagen in haar eindrapport ware woorden als zij stelt: "Na beschouwing van de dossiers van mensen die zich inmiddels hebben gevoeld, blijft dat het doorgaan met gaan om excessieve handhaving door Toeslagen, maar om situaties waarin burgers met de harde kant van de reguliere handhaving van de kinderopvangtoeslag zijn geconfronteerd. Daarbij heeft de KOT-regelgeving uit vrees voor misbruik een sterk 'alles of niets'-ker achter gelaten; bij de geringste te kortkoming kan men de hele aanspraak verliezen. Deze ouders zijn echter beïnvloed volgens het recht en het beleid, zoals dat dat de goud en dat vele malen door de bestuursrechter is geaccordeerd. De gevolgen van wetgeving, beleid en rechtspraak waren breed bekend. Deze ouders zijn de 'slachtoffers' van breukende hanties van wetgeving, bestuurs en rechter, die vanaf het begin van het toeslagensysteem zijn gevolgd. Het betreft gevolgen die de wetgever impliciet of expliciet heeft gewild en die kunnen niet eenvoudig op uitvoerend niveau weer ongedaan worden gemaakt." (Pagina 3 van "Ondelen in Verwondering 3". Eindadvies van de Adviescommissie uitvoering toeslagen). Het is goed dat met de nieuwe wettelijke regelgeving van juli jongstleden Belastingdienst Toeslagen handelingsperspectief heeft gekregen om evenredig te mogen optuigen in tijdsomstandigheden.

¹ Adviescommissie uitvoering toeslagen, Omzien in verzoeking 2 (sindsavies), 12 maart 2020.

² Kamerstukken II, 2008/09, 31066 nr. 70

³ Ten eerste voldeet uit artikel 18, eerste lid, van de Algemene wet inkomensafhankelijke regelingen (hierna: de Awir), geldend in samenhang met artikel 1.7, eerste lid, aanhef en onder b, van de wet kinderopvang en loontaksen peuterspeelzalen (hierna: de Wlo), dat degene die kinderopvangtoeslag ontvangt, moet kunnen aantonen dat hij kosten voor kinderopvang heeft gemaakt en wat de hoogte is van deze kosten. Op grond van artikel 1.7, aanhef en onder b, van de Wlo worden de kosten van de kinderopvang bepaald door het aantal uren opvang, de uurtarief en de soort kinderopvang.

Uit vaste jurisprudentie van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State, bijvoorbeeld de uitspraak van 19 december 2012 (LJN: BY6772), komt naar voren dat de aanvrager van de tegemoetkoming moet aantonen dat hij de in de overeenkomst opgenomen kosten voor de gastouder, waarop de toeslag mede is gebaseerd, heeft voldaan.

De minister van SZW heeft vervolgens zowel op 5 februari 2015 als op 9 september 2015 in het Algemeen Overleg met de vaste commissie voor SZW bevestigd dat de ouders altijd een eigen bijdrage in de kosten voor kinderopvang moeten betalen en dat dit gekoppeld is aan het recht op toeslag.

"De kinderopvangtoeslag is een tegemoetkoming in de kosten en deelt dus nooit de volledige kosten. Ouders moeten altijd een eigen bijdrage betalen. Alle ouders die kinderopvangtoeslag aanvragen, moeten op de hoogte zijn van de rechten en plichten die daarmee samenhangen en zijn daar zelf voor verantwoordelijk. De Deelstatingsdienst is in voorkomende gevallen verplicht het hele bedrag terug te vorderen. Dat is ook bevestigd door de Raad van State."

⁴ Kamerstukken II 2006/07, 30800-D6 nr. 12, met daarbij een overzicht van de wederzijdse contacten tussen de bewindspersonen van het Ministerie van Financiën en de Tweede Kamer in het eerste halfjaar van 2006 over de toeslagen.

Kamerstukken II 2006/09, 31066 nr. 70

⁵ Algemeene Rekenkamer (13-02-2020) Overzicht 15 jaar beschuldigen breuk bij toelagenstelsel. Den Haag: <https://www.rekenkamer.nl/actualiteit/nieuws/2020/02/13/overzicht-15-jaar-besluitingen-overbreuk-bij-toelagenstelsel>

⁶ Onder meer: Kamerstukken II, 2006/09, 17050 nr. 389

Kamerstukken II, 2010/12, 17050 nr. 405
<https://www.besledekamer.nl/jaarverslag/2010/12/17050/405>

⁷ Kamerstukken II, 2011/12, 33240-D6 nr. 2

⁸ Kamerstukken II, 2011/12, 31066 nr. 146

⁹ De zalen [] en [] hebben ruim aandacht gekregen in de geschreven media. (Trouw 17-9-2005, verslag van het hoorden 15-4-2015)

¹⁰ <https://www.nllooverheid.nl/documenten/kamerstukken/2013/09/17/wet-aanpakfraude-toeslagen-an-fiscaleit-2014>

¹¹ RTLnieuws Twee mannen opgepakt voor 'Burgersfraude', 23 april 2013

Volkskrant Vraag wie wanneer wat wist over Burgersfraude door Weekers beantwoord, 6 mei 2013

Kamerstukken II, 2012/13, 17050 nr. 405 (10 mei 2013)

RTLnieuws Deskundigen kraken fraudebeleid Belastingdienst, 10 december 2013

Brief van de Staatssecretaris van Financiën d.d. 13 januari 2014 met beantwoording van de vragen van het Kamerlid Omhagt (CDA) over de resultaten van de aanpak van fraude bij toeslagen (o.a. de 'Burgersfraude') (ingeronden 2 januari 2014)

¹⁰⁷ Kamerstukken II, 2014/15, 34203-IX nr. 2

¹⁰⁸ Adviescommissie uitvoering toelagen, Omzien in verandering 1 (Intermadvis), 14 november 2019.

¹⁰⁹ AuditdienstRijk Rapport Toeslagengerechtigde CAF' zaken, 15 maart 2020 met kenmerk 2020-000002730?

¹¹⁰ notities DGB/2014/G160 d.d. 20-11-2014 en DGB/14/G754 d.d. 11 december 2014

Kamerstukken II, 2019/20, 31046 nr. 628

¹¹¹ <https://www.rtlnieuws.nl/nieuws/artikel/1236501/zo-cinogen-frauderende-ouders-en-gastouderbureau-tp-vertel> 14 april 2015

<https://www.rtlnieuws.nl/nieuws/artikel/1236501/gastouderbureau-frauderen-voormiddelen-met-kinderopvangtoeslag> 14 april 2015

In 2015 publiceerde RTU Nieuws het eindrapport Interventieproject Gastouderbureau van maart 2012, waarbij in de periode februari 2010 – december 2011 bij 30 Gastouderbureau, 1325 gastouders en 1641 vraagouders onderzoek was gedaan.

Kamerstukken II, 2014/15, 17050 nr. 503 Reactie op het verzoek van het Kamerlid Siderius (SP) n.s.v. de uitzending van RTU Nieuws op 14 april 2015.

¹¹² Verslag van het Algemeen Overleg met de vaste kamercommissie voor SZW in het bijzijn van de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid.

Kamerstukken II, 2015/16, 31022 nr. 270

¹¹³ De Nationale Ombudsman Geen powerplay, maar fair play – Onevenredig harde aanspak van 232 gastouder en met kinderopvangtoeslag, Rapportnummer: 2017/095

¹¹⁴ www.kroesdelakamer.nl

De brief van 7 november 2017 heeft kenmerk: 2017031916

De brief van 16 februari 2018 heeft kenmerk: 2018062721